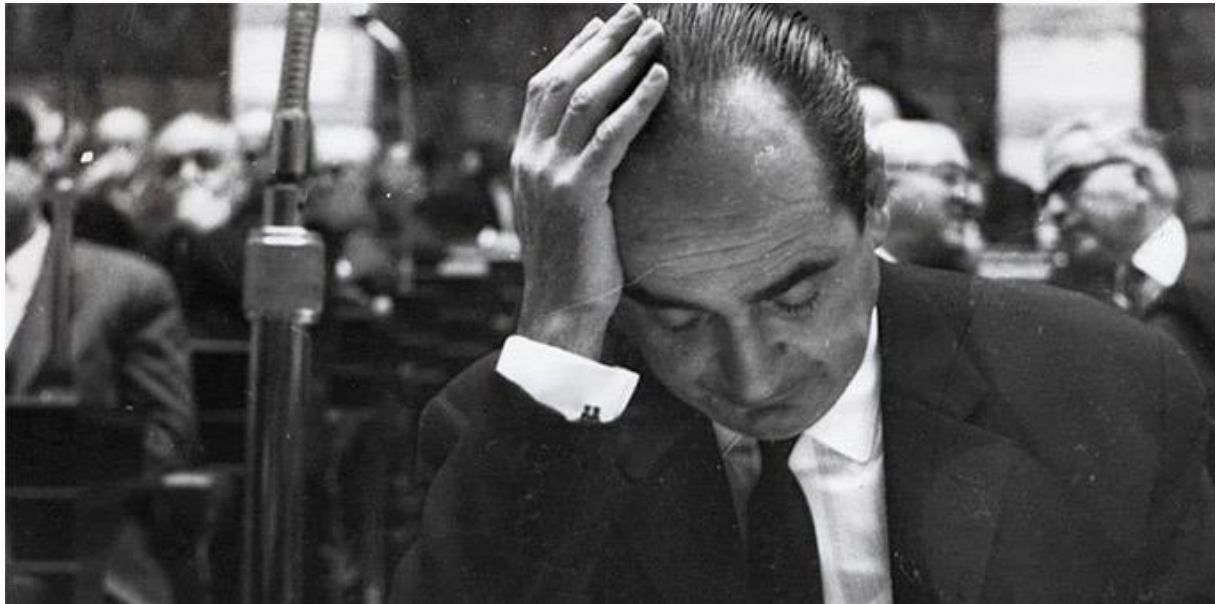

Η πολιτική ιστορία '42-'74 με τα μάτια του Κων. Μητσοτάκη

Μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστορική πηγή, τις μαρτυρίες του Κων. Μητσοτάκη, φέρνει στη βιβλιογραφία το βιβλίο του Α. Παπαχελά.

βιβλίο του Α. Παπαχελά.

Δημοσίευση | 16 Ιανουαρίου 2018

Ένας από τους λόγους που η σύγχρονη ελληνική ιστορία ασκεί όλο και μεγαλύτερη έλξη στο κοινό σχετίζεται με την **εγγύτητα των αναγνωστών στα συμβάντα** και, πιθανόν με την ύπαρξη προσωπικής μνήμης. Το βιβλίο του **Αλέξη Παπαχελά** με τις **μαρτυρίες του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη** στον δημοσιογράφο κυκλοφορεί από τις **εκδόσεις Παπαδόπουλος** και προστίθεται σε μια πολύ ενδιαφέρουσα βιβλιογραφία με μαρτυρίες επιφανών πολιτικών του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα που- κατά το κλισέ- «σφράγισαν τη σύγχρονη ελληνική ιστορία».

Τη σφράγισαν λοιπόν αλλά πώς τη σφράγισαν, πώς αφηγούνται αυτό το σφράγισμα και, το κυριότερο, πώς φτάνει αυτό σε εμάς;

Όχι τόσο πλήρεις αλλά παρόμοιες αυτοβιογραφικές καταγραφές έχουν εμφανιστεί και άλλες τα τελευταία χρόνια, για να αναφέρω τα σχετικά βιβλία του [Α. Κύρκου](#) και

του [Θ. Πάγκαλου](#). Τα ετερόκλητα, λόγω ηλικίας και πολιτικής τοποθέτησης των πολιτικών ανδρών πονήματα συναντιούνται **στον τρόπο της αφήγησης**- μιας αφήγησης που είναι πιο προσωπική, περισσότερο αυτοαναφορική και λιγότερο ένα άκαμπτο αφήγημα της πρόσφατης πολιτικής ιστορίας.

Το «**Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης- με τα δικά του λόγια**» αποτελείται από δύο τόμους. Ο πρώτος καλύπτει τα έτη από το 1942 έως το 1974 και ο δεύτερος, ο οποίος δεν έχει ακόμη κυκλοφορήσει, τα χρόνια από τη μεταπολίτευση έως τα τελευταία χρόνια πολιτικής δράσης του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη. Στον πρώτο τόμο ο πολιτικός μιλά για προσωπικότητες όπως ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο τ. βασιλιάς Κωνσταντίνος, ο Ανδρέας Παπανδρέου αλλά και πλήθος άλλων βουλευτών και πολιτευτών, των οποίων οι τροχιές συναντήθηκαν με τη δική του.

Ανάμεσα στις διηγήσεις του Κ. Μητσοτάκη παρεμβαίνουν οι επεξηγηματικές, λιτές και σαφείς αναφορές του συγγραφέα, οι οποίες θέτουν το πλαίσιο και οδηγούν ομαλά κάθε φορά στην πρωτοπρόσωπη αφήγηση.

Τα όσα λέει ο Μητσοτάκης για τις πολιτικές προσωπικότητες που συνάντησε είναι, όπως θα περίμενε κανείς, **ενδιαφέροντα και πικάντικα**. Απέναντι στον Ανδρέα εμφανίζεται αναμενόμενα επικριτικός, ενώ οξύς είναι και ο **αντικαραμανλισμός** του: «Ο Καραμανλής μέσα του είχε το κόμπλεξ έναντι των περισσότερο μορφωμένων από τον ίδιο, των καθηγητάδων και των πλουσίων» και «δεν έγινε Πρωθυπουργός από δική του πολιτική προσπάθεια. Ο Ανδρέας και εγώ γίναμε πρωθυπουργοί μόνοι μας, κανείς δεν μας έκανε πρωθυπουργούς. Τον Καραμανλή τον έκανε Πρωθυπουργό το παλάτι».

Αλλάζει κάτι στην υπάρχουσα ιστορική οπτική το περιεχόμενο αυτού του πρώτου τόμου; Κάτι τέτοιο θα ήταν ούτως ή άλλως **παρακινδυνευμένο** να ειπωθεί για οποιαδήποτε μεμονωμένη πηγή, ιδίως όταν αυτή είναι δύσκολο να εμπλακεί σε έναν διάλογο με άλλους πρωταγωνιστές της εποχής ή με ντοκουμέντα. Αξίζει ωστόσο να αναφερθεί η βεβαιότητα του Μητσοτάκη για την σοβαρότητα του ΑΣΠΙΔΑ και την ανάμιξη του Ανδρέα σε αυτόν- αμφότερα εμφανίζονται πολύ πιο σχετικά σε μεγάλο μέρος της κυρίαρχης βιβλιογραφίας- αλλά και τα «δεν ξέρω» του για τον χρηματισμό

βουλευτών προκειμένου να δημιουργηθούν οι κυβερνήσεις αποστασίας το 1965. Ακόμα, πρέπει να επισημανθεί η σπουδή με την οποία επιμένει στο προφίλ του κεντρικού πολιτικού, αλλά και η ευγένεια με την οποία αντιμετωπίζει το παλάτι (“fair”-“unfair”;

Κάθε αναγνώστης, καθώς θα προσπαθεί να εκμαιεύσει «**ιστορικές αλήθειες**» από το κείμενο και τα λεγόμενα Μητσοτάκη, θα πρέπει να έχει υπόψη του ότι **το βιβλίο αποτελεί ξεκάθαρα πηγή** και όχι επιστημονικό σύγγραμμα, όπως οι περισσότερες αυτοβιογραφικού τύπου καταγραφές. Το λέει άλλωστε και ο ίδιος ο συγγραφέας στην εισαγωγή.

Αναφορικά με τις διηγήσεις του Κ. Μητσοτάκη στην παρούσα προσπάθεια θα πρέπει μάλιστα να αξιολογηθεί **ένα ακόμη στοιχείο** που σχετίζεται με την σύνθεση και την γραφή: Σε αρκετά σημεία αυτού του πρώτου τόμου ο Μητσοτάκης εμφανίζεται να επαναλαμβάνει αναδιατυπωμένα πράγματα που είχαν αναφερθεί μία ή δύο σελίδες πριν-σαν να αποτελούν αντικείμενο διαφορετικής αφηγηματικής σεκάνς. Ωστόσο, δεν δίνονται πληροφορίες για την κάθε διαφορετική λήψη της μαρτυρίας (ημερομηνία, τοποθεσία), που πιθανότατα συντέθηκαν λόγω θεματικής συνάφειας, πράγμα που δυσκολεύει την αξιολόγηση των όσων αναφέρονται από τον πολιτικό ακόμη και ως πηγή.

Το «Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης με τα δικά του λόγια» είναι **ένα καλογραμμένο κείμενο που διαβάζεται εξαιρετικά ευχάριστα** και προκαλεί ιστορική περιέργεια. Άλλωστε, όποιος ασχολείται έστω και λίγο με την Ιστορία και πει ότι του είναι αδιάφορες η ματιά και οι αναμνήσεις του Κ. Μητσοτάκη στις μεταπολεμικές δεκαετίες της Ελλάδας, θα λέει ψέματα.

Μένω σε κάτι ακόμη: Ο συγγραφέας στην εισαγωγή κάνει μια μικρή αποκάλυψη. Η φράση με την οποία αποχαιρέτησε τον Κ. Μητσοτάκη σε μια τηλεοπτική τους συνάντηση και η οποία είχε από τον Α. Παπαχελά αποδοθεί σε άλλον για λόγους αβρότητας, ανήκε τελικά στον ίδιο. «*Τον Μητσοτάκη και να μην τον πιστεύεις πάντα, θα τον ακούς πάντα*», έλεγε η φράση μέσω της οποίας ο δημοσιογράφος με τον τρόπο του **έπαιρνε αποστάσεις** από τα όσα ελέχθησαν ως «αλήθεια» στη συνέντευξη.

Νομίζω το περιεχόμενο του περίτεχνου ισορροπισμού έχει εφαρμογή και στον ίδιο τον συγγραφέα, για τον οποίο δεν θα μάθουμε ποια είναι αυτά που έμαθε και δεν περιέλαβε σε αυτό το βιβλίο, αλλά και στον **«Βιασμό της ελληνικής δημοκρατίας»**, το παλιότερο βιβλίο του για τον ρόλο των ΗΠΑ στην ελληνική πολιτική ιστορία: Τον Παπαχελά και να μην είσαι σίγουρος ότι σ’τα λέει όλα, αξίζει να τον διαβάσεις- λέει σίγουρα περισσότερα από όσα ήξερες πριν πιάσεις το βιβλίο στα χέρια σου.

Δημήτρης Γλύστρας

Αλέξης Παπαχελάς
“Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης με τα δικά του λόγια”
Εκδόσεις Παπαδόπουλος 2017
σελ. 392
τιμή: 16 ευρώ

<http://www.in2life.gr/culture/book/article/615400/h-politikh-istoria-4274-me-ta-matia-toy-kon-mhtsotakh.html>